

Expertgrupp granskar nationella kvalitetsregister

Kvaliteten på nationella kvalitetsregister inom vården ska vara en viktig faktor för hur stort ekonomiskt stöd ett register får.

För att bättre mäta kvaliteten och samtidigt kunna erbjuda registerhållare praktiskt stöd har det nu bildats en speciell expertgrupp under Socialstyrelsen.

I dag finns 31 nationella kvalitetsregister inom vården. Antalet ökar hela tiden. De finansieras genom anslag från Socialstyrelsen. Men styrelsens möjligheter att låta registrens kvalitet styra tilldelningen av medel och bidra med kompetensstöd har varit begränsade.

Många register har byggts upp av entusiaster inom professionen, entusiaster som kan behöva såväl ekonomiskt stöd som hjälp med studieuppläggning, datahantering, biostatistisk analys etc.

I december 1995 bildade Socialstyrelsen en beslutsgrupp för nationella kvalitetsregister som ska avgöra vilka register, befintliga och planerade, som ska tilldelas pengar för kommande verksamhetsår.

Nu har dessutom en speciell expertgrupp för metodfrågor bildats. Expertgruppens uppgift är både att förse beslutsgruppen med beslutsunderlag så att medlen används så kostnadseffektivt som möjligt, och erbjuda stöd till dem som startar nationella kvalitetsregister.

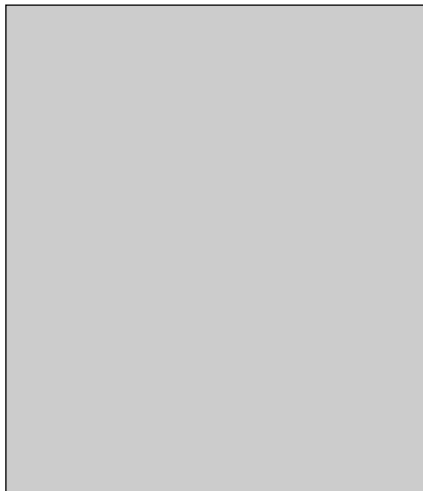
Expertgruppens ordförande är professor Hans-Olov Adami vid institutet för cancerteori, Akademiiska sjukhuset i Uppsala.

Kompetensen måste höjas

– Det finns ett stort behov av kvalitetsregister. Men den process som kallas kvalitetssäkring är ofta mycket komplicerad. Det gäller exempelvis frågan om vad och hur man mäter för att få rättvisande jämförelser av t ex behandlingsresultat mellan olika metoder, vårdnivåer eller regioner.

– Det krävs en kraftig uppbyggnad av kompetensen inom klinisk epidemiologi. Annars riskerar vi att underutnyttja kvalitetsregistren som kunskapskälla, eller dra fel slutsatser, säger Hans-Olov Adami.

Expertgruppen ska arbeta enligt samma modell som forskningsrådets prioriteringsgrupper, med en föredragande för varje projekt. Därefter diskuterar gruppen projektet och ger det prioriteringspoäng.

Professor Hans-Olov Adami är ordförande i den expertgrupp som ska granska kvalitetsregister, och utgöra ett stöd till registeransvariga. – Det krävs en kraftfull uppbyggnad av kompetensen inom bl a klinisk epidemiologi. Annars riskerar vi att underutnyttja registren som kunskapskälla, säger Hans-Olov Adami.

Fyra dimensioner är av särskild vikt och ges var och en mellan 0 och 4 prioriteringspoäng: kvalitetsregistrets betydelse för sjukvården, metodens relevans och kvalitet i relation till syftet, registrets organisation, resurser och kompetens, samt rapportering och datatillgänglighet.

– Expertgruppens förslag till Socialstyrelsens beslutsgrupp innebär antingen avslag eller tillstyrkan, och vid tillstyrkan föreslås även nivå för det ekonomiska stödet. Anslag kan rekommenderas upp till tre år.

– Dessutom diskuterar expertgruppen behovet av information och metodstöd till de registeransvariga, säger Hans-Olov Adami.

Socialstyrelsens beslutsgrupp tar sedan slutlig ställning till om projekten ska få pengar.

Metodstöd i analysarbetet

En viktig skillnad jämfört med prioriteringsgrupperna vid de nationella forskningsråden är att expertgruppen även arbetar utåt.

– I samråd med Socialstyrelsen och Landstingsförbundet måste vi bidra till att kunskap förs ut. Det vi i expertgruppen kan göra är att finna mekanismer för metodstöd i analysarbetet. Detta bör styras av den individuella registerhållarens behov och önskemål.

Under sommaren går information ut till registeransvariga och till landsting-

en om de nya förutsättningarna. Den 13 september är sista ansökningsdag för stöd under 1997. Under november ska beslut meddelas registeransvariga.

Förutom ordförande Hans-Olov Adami består expertgruppen av Peter Allebeck, Vasa sjukhus i Göteborg, Kjell Asplund, Norrlands Universitetssjukhus, Olof Johnell, Malmö Universitetssjukhus MAS, Olof Nyrén, Akademiska sjukhuset i Uppsala samt Måns Rosén, Epidemiologiskt centrum vid Socialstyrelsen.

Peter Örn

Skriv om ditt yrke

Ta chansen och skriv ned dina yrkesminnen, ditt liv och arbete! Uppmaningen kommer från Arbetets museum, som vill att läkare, sjuksköterskor, undersköterskor och sjukvårdsbiträden ska skildra sina yrkesliv.

Insamlingen av yrkesminnen utgör startskott för ett flerårigt projekt kallat Vita rockar. Var och en som vill berätta om sitt nuvarande eller forna yrkesliv är välkommen att skicka bidrag till Arbetets museum före den 15 oktober i år.

Yrkesminnena kan ta upp hur den tekniska utvecklingen påverkat arbetet, hur etiska ställningstaganden förändrats genom åren, hur relationerna till andra yrkesgrupper eller patienter förändrats, orsaker till att man stannat i eller lämnat yrket och relationen arbetsliv/familjeliv.

De inskickade bidragen ska sedan ligga till grund för en antologi och för fortsatt arbete inom projektet. Museet har också planerat en samtidsdokumentation från ett sjukhus, en utställning på museet och en vandringsutställning till arbetsplatser runt om i landet. Konstnärer ska också engageras för att ge sin bild av vårdarbetet.

Ett annat syfte med Vita rockar är att försöka finna nya forskningsperspektiv på arbete inom vården. Man hoppas att insamlingen av yrkesminnen och dokumentationen ska förstärka arbetslivsforskningen kring vårdområdet.

Tillsammans med Arbetets museum står Läkarförbundet, Vårdförbundet SHSTF och Kommunalarbetsförbundet bakom projektet. •